

Fængselsvæsen.

Sverige.

Ur den Svenska fångvårdsstyrelsens berättelse för år 1915 meddelas följande uppgifter.

I likhet med året 1914 företer berättelseåret en nedgång i hela antalet fångar, som under året varit i fångvårdsanstalterna intagna för undergående av rannsaking för brott eller för behandling för lösdriveri samt för avtjänande av straff eller tvångsarbete. Förenämnda antal utgjorde 19.521 män och 1.728 kvinnor eller tillsammans 21.249 personer mot 22.396 personer under år 1914. Minskningen beror på en nedgång i antalet för lösdriveri häktade samt för undergående av ådömt tvångsarbete och av förvandlingsstraff för böter insatte. I synnerhet är det de nykomna bötesfångarnas antal som sjunkit och det med ej mindre än 1.521 personer. Anledningen härtill torde allt fort vara av söka i de minskade fylleriförseelserna och därav följande nedgång i antalet för fylleri bötfällda, som haft sin grund i fortgående restriktioner beträffande utskänkning och försäljning av spritdrycker. Under det att sålunda antalet nykomna för lösdriveri häktade samt för undergående av tvångsarbete och bötesförvandlingsstraff insatta nedgått har i stället övriga kategorier fångar stigit på sätt framgår av nedanstående jämförelse mellan de nykomna under åren 1914 och 1915:

	1914	1915
för brott häktade.....	3.677	3.709
» lösdriveri »	1.915	1.683
» undergående av straffarbete insatta	1.810	2.011
» » » urbota fängelse »	1.243	1.502
» » » bötesförvandlingsstraff »	13.142	11.621
» » » tvångsarbete »	885	858

Fängsiffran vid berättelseårets början och vid dess slut har varit ungefär lika eller 2.970 vid årets början och 2.928 vid dess slut.

Sistnämnda siffra fördelar sig på de olika kategorierna sålunda:

häktade för brott	229 män	22 kvinnor	tills.	251
» » lösdriveri	25 »	6 »	»	31
straffarbetsfångar.....	1.379 »	143 »	»	1.522
urbota fängelsefångar	264 »	7 »	»	271
bötesfångar	315 »	5 »	»	320
tvångsarbetsfångar.....	358 »	175 »	»	533

De under berättelseåret för brott häktade, rannsaktionsfångarna, utgjorde, såsom ovan nämnts, 3709 och visade för hela tioårsperioden 1906—1915 en minskning från 7.295 eller således med 49.2 procent.

Antalet nykomna straffarbetsfångar har under samma period obetydligt stigit eller från 1989 vid periodens början till 2011 vid dess slut, nämligen

livstidsfångar.....	1
dömda till straffarbete på viss tid över 2 år	132
» » » » » i 2 år och därunder	1878

Av dessa nykomna voro 1831 män och 180 kvinnor. Tidslängden av det ådömda straffarbetet har varit

från 2 till och med 3 månader för.....	479 män	47 kvinnor
» 3 » » » 6 » »	672 »	73 »
» 6 månader till och med 2 år för.....	556 »	51 »
över 2 år	124 »	9 »

Bland de nykomna voro av yngre ålder än 20 år 217 män och 30 kvinnor.

Av de nykomna straffarbetsfångarna hade 639 män och 39 kvinnor, tillsammans 678 personer eller 33.7 procent förut varit hållna till straffarbete, och voro 543 män och 30 kvinnor ådömda förlust av medborgerligt förtroende.

Vid slutet av 1915 voro kvarvarande

livstidsfångar	48 män	6 kvinnor
straffarbetsfångar på bestämd tid	1.331 »	137 »
	tillsammans 1.379 män	143 kvinnor
Av dessa förvarades i enrum	1.204 män	129 kvinnor
och i gemensamhetsfängelse	175 »	14 »

Straffskärpning genom hårt nattläger från 6 till 20 dagar har kommit till användning i fem fall.

På grund av inkomna framställningar har fångvårdsstyrelsen låtit före den lagstadgade celltidens slut till gemensambetsfängelse överföra 31 manliga enrumsfångar, som enligt läkares utlåtande funnits icke kunna utan skada för hälsan utstå cellstraffet. Av dessa överflyttades till gemensamheten 21 under det första och 10 under det andra enrumsåret. Dessutom hava tillsammans 39 män blivit på grund av sinnessjukdom överflyttade till de övervaknings- och hospitalsavdelningar, som inrättats vid kronohäktet i Västervik och centralfängelset i Härnösand. I detta antal finnas dock inräknade åtskilliga, som icke tillhört de dömdas klass, i det att de på grund av sinnessjukdom förklarats icke kunna fällas till ansvar för åtalade brott, men skolat omhändertagas så att de ej bleve för den allmänna säkerheten vådliga.

Av nåd hava frigivits 2 livstidsfångar, 25 till straffarbete på viss tid dömda fångar och 9 urbotafängelsefångar.

Villkorlig frigivning med skyldighet att under bestämd tid vara underkastad särskild tillsyn har under året beviljats 52 män och 2 kvinnor dömda till straffarbete samt en man dömd till fängelse eller tillsammans 55 personer. Under åren 1907—1915, som rättsinstitutet villkorlig frigivning tillämpats, utgör hela antalet villkorligt frigivna 257 män och 14 kvinnor, tillsammans 271 personer. Av dessa hava varit dömda 99 för förfalskning, bedrägeri och förskingring, 66 för mord, dråp och annan misshandel, 70 för sedlighets- och våldtäktsbrott och återstående 36 för mened, barnamord, mordbrand, rån m. m.

Av strafftiden har vid den villkorliga frigivningen återstått

för 123 personer intill 1 år	
» 111 » från 1 till och med 2 år	
» 35 » » 2 till och med 3 år	
» 2 » över 3 år	

Beträffande de villkorligt frigivnas uppförande inhämtas att enligt vederhörande tillsyningsmäns rapporter 4 häktats för återfall i brott, 2 häktats och varnats för olovligt avvikande samt ytterligare 17 ådragit sig anmärkning för olovligt avvikande, för missbruk av spritdrycker eller annan

opålitlighet under det at hela det återstående antalet 248 uppfört sig väl.

Till urbota fängelsestraff dömda personer hava varit

nykomna.....	1461 män	41 kvinnor
vid årets slut kvarvarande.....	264 »	7 »

Tidslängden av de straff, som blivit ådömda de nykomna fängelsefångarna, har varit

från 1 till och med 6 månader för.....	1416 män	39 kvinnor
» 6 » » » 12 » »	39 »	2 »
utöver 1 år för.....	6 »	— «

Antalet nykomna fångar, som hållits till fängelse i saknad av tillgång till gäldande av ådömda böter, har varit 11.108 män och 513 kvinnor, tillsammans 11.621 personer. De bötesbelopp, som sålunda avtjänats med förvandlingsstraff hava motsvarat 99.245 bestraffningsdagar eller 13.435 mindre än under nästföregående år. Medeltalet bötessittare för dag har uppgått till 271 mot 309 under år 1914. Vid början av tioårsperioden 1906—1915 var antalet nykomna bötesfångar 15.250 män och 786 kvinnor, tillsammans 16.036 personer, bestraffningsdagarnas antal var 124.906 och medeltalet bötessittare för dag 342.

I rikets fängelser intogos år 1915 sammanlagt 2.451 personer, som första gången dömts till straffarbete eller urbota fängelse samt 554 personer som andra gången dömts till sådant straff och därmed inträdt i de återfallnas klass. Sistnämnda siffra utgör 22.6 procent av dem som första gången undergått frihetsstraff och visar sammanställd med föregående årens iakttagelser, att antalet av dem som, en gång straffade, icke vidare ådraga sig bestraffning, kan beräknas till omkring 75 procent mot 25 procent återfallna i brott.

För lösdriveri och bettlande häktades under året 1683 personer, därav 789 från Stockholms stad och återstående 894 från rikets övriga delar. Av dessa blevo mer än hälften lösgivna, efter erhållen varning försatta på fri fot, insatta i arbets- eller försörjningsinrättning, avsända till sjukhus eller förpassade utom riket. Återstoden, tillsammans 834 personer, dömdes till tvångsarbete. Hela antalet nykomna, till tvångsarbete dömda personer ut-

gjorde, såsom förut nämnts, 858 personer, i det att 24 personer från andra klasser än »för lösdriveri häktade« tillförts tvångsarbetsfångarnas klass. Av dessa 858 — 526 män och 332 kvinnor —

hade förut undergått straffarbete	243 män	81 kvinnor
» » varit hållna till tvångsarbete	275 »	194 »
voro arbetsföra	429 »	303 »
» mindre arbetsföra	97 »	29 »

Vid årets slut höllos till tvångsarbete 358 män och 175 kvinnor, tillsammans 533 personer.

Beträffande proportionsförhållandet mellan antalet under året nykomna straffarbetsfångar och till tvångsarbete dömda personer, födda inom riket, och folkmängden vid årets slut inhämtas, att på 100.000 invånare komma 34 straffarbetsfångar och 15 tvångsarbetsfångar.

I fråga om rusdryckernas inflytande å brottsligheten framgår av fängelsepredikanternas uppgifter, att av hela antalet nykomna, till straffarbete eller urbota fängelse dömda fångar de, som begått sitt brott i rusigt tillstånd eller varit före brottets begående begivna på dryckenskap, utgjort:

straffångar	män 58.9 %	kvinnor 20 %
fängelsefångar	» 50.2 %	» 17.1 %

Fångpersonalens kristendoms-kunskap har enligt predikanternas årsberättelser varit god hos 11.9 %, försvarlig hos 70.9 %, ringa hos 15.6 % samt saknats hos 1.6 %.

Konfirmationsundervisning har under året meddelats åt 16 fångar, av vilka 11 för första gången fått del av den heliga nattvarden.

Frivillig religiös verksamhet har, likasom under nästföregående år under predikanternas inseende utövats vid en del fångelser och bestått i enskilda samtal med i cell eller å sjukhus förvarade fångar.

Fängelsebiblioteken innefattade vid årets slut omkring 48.000 volymer.

Skolundervisning har meddelats vid samtliga centrala fängsvårdsanstalter, vid ungdomsfängelserna i Uppsala och Gävle samt i möjlig mån vid andra straffångelser. Mångenstädes har förspors ett livligt intresse för inhämtande av kunskap i främmande språk och varhållst en

fånge visat kunskapstörst och intresse för självstudier har även i fängelse, där ordnad skolundervisning ej finnes, lämnats erforderlig hjälp såväl genom tillhandahållande av lämpliga läroböcker och upplysande lektyr som medelst direkt ledning för kunskapsstoffets tillgodogörande.

För frigivna fångars stödjande har under året utom direkt beviljat statsanslag utgivits avkastningen av fångvårdens besparingskassa, som vid slutet av år 1915 visade en kapitalbehållning av 383.261 kronor. Samtliga utbetalningar uppgingo till 43.532 kr. 9 öre, därav till centralföreningen till stöd för frigivna 33.599 kr. 2 öre och resten till enskilda stiftelser samt skydds- och arbetshem. Fångvårdens centrala hjälpbyrå i Stockholm har under året anskaffat arbetsanställning åt 291 personer samt iöfverigt lämnat hjälp i en eller annan form åt 749 personer tillsammans 1040 personer. Härjämte har byrån mottagit och förmedlat utdelning av fångars under straff- eller tvångsarbetslid besparade arbetspremiemedel. Vid upptagningshemmet Åby lanthem hava under året varit intagna 84 män, därav 10 voro kvar vid årets slut.

Vid de särskilda fångvårdsanstalterna har fängelseförvaltningen deltagit i arbetet för fångarnas omhändertagande efter frigivningen, varjämte Skyddsvärnet i Stockholm och inom länen inrättade föreningar och skyddshem arbetat i samma syfte.

Hela antalet av dem, som under år 1915 erhållit understöd, redovisas från

centrala hjälpbyrån med	1.040 personer
fängelseförvaltningarna med	1.117 »
fångvårdsföreningarna med	334 »
tillsammans... 2.491 personer	

Till de belopp, som fångar under året medgivits hem-sända till understödjande av närmaste anhöriga har fångvårdsstyrelsen av donerade medel lämnat tillskott med 1.813 kronor. För hela tioårsperioden 1906—1915 hava dessa tillskott utgjort 26.977 kronor.

Under året frigivna hade vid avgången i postsparbanken innestående tillhoppa 16.878 kronor fördelade på 186 motböcker. Genom återfall i brott hava samma år av in-nestående medel förverkats 424 kronor, som av postspar-banken utbetalts, vartill komma såsom under året förver-

kade 993 kronor, vilka udbetalas, sedan författningsenlig efterlysning ägt rum av vederbörande motböcker, som icke kunnat tillrättaskaffas. De sålunda förverkade medlen tillfalla numera fångvårdens besparingskassa. Före år 1915 gingo de till förslagsanslaget till fångars vård och underhåll.

Rörande hälsovården inhämtas av biträdande läkares årsberättelse, att medeltalet sjuka för dag i procent av fångarnas medeltal varit 2.59. Såsom lungsiktiga hava redovisats 73 män och 13 kvinnor, därav 17 män och 5 kvinnor kvarvarande vid årets början och av de nytillkomna 54 män och 6 kvinnor sjuka vid interneringens början.

De sinnessjukas antal har varit 137 män och 12 kvinnor, sålunda fördelade:

kvarvarande vid årets ingång	66 män	
tillkomna:		
sjuka vid interneringens början	57 män	10 kvinnor
insjuknade i fängelset	14 »	2 »

Vid årets slut voro kvar 67 män och 1 kvinna.

Antalet döda i procent av fångarnas medeltal har varit 0.59.

Fångvårdens utgifter år 1915 uppgingo til 2.661.752 kronor, vilken summa överstiger den för föregående år med 218.120 kronor.

Antalet utspisade dagportioner har uppgått till 1.020.573, motsvarande ett medeltal fångar dagligen av 2.796, med en medelkostnad för dagportion av 52 öre mot 39 öre under 1914.

Statens nettoinkomst av arbetsdriften vid fångvårdsanstalterna, som år 1914 uppgick till 706.100 kronor, har under år 1915 stigit till omkring 782.200 kronor.

Beträffande ordningen och disciplinen vid fångvårdsanstalterna inhämtas, att extra judiciella bestraffningar ålagts vid straffängelser och kronohäkten 52 fångar, motsvarande i förhållande till det i dessa fängelser förvarade medeltal fångar 4.5 %, vid centralfängelserna för män 51 fångar eller 5.7 % av fångarnas medeltal, vid centralfängelset för kvinnor 2 personer eller 2% av fångarnas medeltal, vid tvåångarbetsanstalterna för män 44 personer eller 10.9 % av medeltalet fångar samt vid tvåångarbetsanstalterna för kvinnor 59 fångar eller 34.5 % av fångarnas medeltal.

Rymning har under året inträffat vid straffängelser och kronohäkten i ett fall, varjämte en fånge, som skulle å järnväg forslas från ett kronohäkte till ett annat, lyckades undkomma under transporten. Försök till rymning har gjorts i tre fall, därav ett vid straffängelse, ett vid centralfängelse för män och ett vid en tvångsarbetsanstalt för män.

Själv mord har ägt rum vid ett kronohäkte, varjämte en straffänge under transport från ett centralfängelse till ett straffängelse berövat sig livet i cellvagnen i tåget. 8 självmordsförsök hava förekommit, samtliga vid straffängelser.

För våld å bevakning hava två fångar, intagna den ene vid ett centralfängelse för män och den andra vid en tvångsarbetsanstalt för kvinnor, av domstol dömts till straffarbete.

Vid centralfängelset å Långholmen har under året fullbordats ett arbetscellhus för 32 fångar. Vid tvångsarbetsanstalten i Norrköping har under året fullbordats och tagits i bruk en kronohäktesbyggnad, anordnad i stället för det förut i staden befintliga kronohäktet, som under grundläggningsarbeten för ett nytt rådhus så skadades att det måste utrymmas. Kronohäktet i Pajala har under året indragits.

A. Lundqvist.
